

İÇİNDEKİLER

Giriş - 21
BU KİTABI OKURKEN NELERE DİKKAT ETMELİSİNİZ? - 23
Aradığınız gıda katkı maddelerine nasıl ulaşacaksınız? - 23
Gıda katkı maddeleri hangi yönleriyle değerlendirilmiştir? - 24
Bir maddenin tuzu nedir? - 25
“Alkol” kelimesi ne anlama gelmektedir? - 26
Yapılan Sağlık Yorumları nasıl değerlendirilmelidir? - 26

GIDA KATKI MADDELERİ SÖZLÜĞÜ

Adipik asit (E355) - 35
Agar (E406) - 35
Ağaç reçinesinin gliserol esterleri (E445) - 36
Akasya gamı (Gam arabik, Arap zamkı) (E414) - 37
Alfa-tokoferol (E307) - 38
Aljinik asit (E400) - 39
Allura red AC (E129) - 40
Altın (E175) - 41
Alüminyum içeren katkı maddeleri - 41
Alüminyum (E173) - 42
Alüminyum amonyum sülfat (E523) - 43
Alüminyum potasyum sülfat (E522) - 44
Alüminyum silikat (Kaolin) (E559) - 44
Alüminyum sodyum sülfat (E521) - 44
Alüminyum sülfat (E520) - 45
Amarant (E123) - 45
Amidize pektin (E440(ii)) - 46
Amonyum aljinat (E403) - 47
Amonyum fosfatidler (E442) - 48
Amonyum hidrojen karbonat (E503(ii)) - 49
Amonyum hidroksit (E527) - 49
Amonyum karamel (E150(c)) - 50
Amonyum karbonat (E503(i)) - 51
Amonyum sülfat (E517) - 51
Amonyum sülfat karamel (E150(d)) - 52
Anatto, Biksin, Norbiksin (E160(b)) - 53
Antosiyaninler (E163) - 54
Argon (E938) - 55
Asesülfam K (E950) - 55
Asetik asit (E260) - 56
Asetillendirilmiş dinişasta adıpat (E1422) - 57
Asetillendirilmiş dinişasta fosfat (E1414) - 58

- Asetillendirilmiş nişasta (E1420) - 59
- Asetillendirilmiş okside nişasta (E1451) - 60
- Askorbik asit (E300) - 61
- Askorbil palmitat (E304(i)) - 63
- Askorbil stearat (E304(ii)) - 64
- Aspartam (E951) - 65
- Azorubin, Karmosin (E122) - 69
- Azot (E941) - 70
- Azot oksit (E942) - 71
- Balmumu (beyaz ve sarı) (E901) - 71
- Bentonit (E558) - 72
- Benzil alkol (E1519) - 72
- Benzoik asit ve tuzları - 73
- Beta-apo-8'-karotenol (C 30) (E160(e)) - 75
- Beta-apo-8'-karotenik asidin etil esteri (C 30) (E160(f)) - 76
- Beta-karoten (E160(a)(i)) - 77
- Beta-siklodekstrin (E459) - 78
- Bitkisel karbon (E153) - 79
- Borik asit (E284) - 79
- Brilliant Black BN, Black PN (E151) - 80
- Brilliant Blue FCF (E133) - 81
- Brown FK (E154) - 82
- Brown HT (E155) - 82
- Bütan (E943(a)) - 83
- Bütillendirilmiş hidroksianisol (BHA) (E320) - 84
- Bütillendirilmiş hidroksitoluen (BHT) (E321) - 85
- Çapraz bağlı sodyum karboksimetil selüloz (E468) - 86
- Çinko asetat (E650) - 87
- Delta-tokoferol (E309) - 88
- Demir oksit ve hidroksitler (E172) - 89
- Difosfatlar, Trifosfatlar ve Polifosfatlar
- Dimetil dikarbonat (E242) - 89
- Dimetil polisiloksan (E900) - 90
- Dinişasta fosfat (E1412) - 90
- Dipotasyum guanilat (E628) - 91
- Dipotasyum inosinat (E632) - 93
- Disodyum 5'-ribonükleotidler (E635) - 95
- Disodyum guanilat (E627) - 100
- Disodyum inosinat (E631) - 102
- Dodesil gallat (E312) - 104
- Enzimatik hidrolize karboksimetil selüloz (E469) - 105
- Eritorbik asit (E315) - 106
- Eritritol (E968) - 107
- Eritrosin (E127) - 108

- Etil metil selüloz (E465) - 109
Etil p-hidroksibenzoat (E214) - 109
Etil selüloz (E462) - 111
Ferroglukonat (E579) - 112
Ferrolaktat (E585) - 113
Fosfatlandırılmış nişasta fosfat (E1413) - 114
Fosforik asit ve tuzları - 116
Fumarik asit (E297) - 120
Gama-tokoferol (E308) - 120
Gliseril diasetat (diasetin) (E1517) - 121
Gliseril triasetat (triasetin) (E1518) - 122
Gliserol (Gliserin) (E422) - 123
Glisin ve sodyum tuzu (E640) - 124
Glukonik asit (E574) - 125
Glukonodeltalakton (E575) - 125
Glutamik asit ve tuzları - 126
Green S (E142) - 132
Guanilik asit (E626) - 132
Guar gam (E412) - 134
Gümüş (E174) - 135
4-Heksilresorsinol (E586) - 136
Hekzametilen tetramin (E239) - 137
Helyum (E939) - 137
Hidrojen (E949) - 138
Hidrojenize poli-1-deken (E907) - 138
Hidroklorik asit (E507) - 139
Hidroksipropil nişasta fosfat (E1442) - 139
Hidroksipropil metil selüloz (E464) - 141
Hidroksipropil nişasta (E1440) - 141
Hidroksipropil selüloz (E463) - 142
İndigotin (İndigo Karmin) (E132) - 143
İnosinik asit (E630) - 143
İnvertaz (E1103) - 146
İşlenmiş euheuma seaweed (E407(a)) - 146
İzobütan (E943(b)) - 147
İzomalt (E953) - 148
Jellan gam (E418) - 149
Kalay klorür (E512) - 149
Kalsiyum 5'-ribonükleotidler (E634) - 150
Kalsiyum aljinat (E404) - 152
Kalsiyum alüminyum silikat (E556) - 153
Kalsiyum asetat (E263) - 153
Kalsiyum askorbat (E302) - 154
Kalsiyum disodyum etilen diamin tetra-asetat (Kalsiyum disodyum EDTA) (E385) - 155
Kalsiyum ferrosiyanür (E538) - 155

Kalsiyum glukonat (E578) - 156
Kalsiyum guanilat (E629) - 156
Kalsiyum hidrojen malat (E352(ii)) - 159
Kalsiyum hidroksit (E526) - 159
Kalsiyum inosinat (E633) - 160
Kalsiyum karbonatlar (E170) - 162
Kalsiyum klorür (E509) - 162
Kalsiyum laktat (E327) - 163
Kalsiyum malat (E352(i)) - 163
Kalsiyum oksit (E529) - 164
Kalsiyum silikat (E552) - 164
Kalsiyum stearol-2-laktilat (E482) - 165
Kalsiyum sülfat (E516) - 166
Kandelila mumu (E902) - 166
Kantaksantin (E161(g)) - 167
Kapsantin, Paprika ekstraktı, Kapsorubin (E160(c))
Kapsorubin, Paprika ekstraktı, Kapsantin, (E160(c))
Karamel (E150) - 168
Karaya gam (E416) - 168
Karbamid (E927(b)) - 169
Karboksimetil selüloz, Sodyum karboksimetil selüloz (E466) - 170
Karbon dioksit (E290) - 171
Karışım halindeki karotenler (E160(a)(ii)) - 171
Karnauba mumu (E903) - 172
Karotenler (E160(a)) - 173
Karragenan (E407) - 173
Keçiboynuzu gamı (Locust bean gum) (E410)
Kinolin sarısı (E104) - 175
Klorofilinler (E140(ii)) - 176
Klorofilinlerin bakır kompleksleri (E141(ii)) - 176
Klorofiller (E140(i)) - 177
Klorofillerin bakır kompleksleri (E141(i)) - 177
Konjak (E425) - 178
Koşineal, Karminik asit, Karminler (E120) - 179
Kostik sülfat karamel (E150(b)) - 180
Ksantan gam (Ksantan zamkı) (E415) - 181
Ksilitol (E967) - 181
Kuilaya ekstraktı (E999) - 182
Kurkumin (E100) - 183
Kükürt dioksit ve Sülfidler - 184
Laktik asit (E270) - 186
Laktitol (E966) - 187
Lesitinler (E322) - 188
Likopen (E160(d)) - 189
Lizozim (E1105) - 189

- Litolrubin BK (E180) - 190
- Locust bean gum (Keçiyoynuzu gamı) (E410) - 191
- L-Sistein (E920) - 191
- Lutein (E161(b)) - 192
- Magnezyum hidroksit (E528) - 193
- Magnezyum hidroksit karbonat (Magnezyum hidrojen karbonat) (E504(ii)) - 193
- Magnezyum karbonat (E504(i)) - 194
- Magnezyum klorür (E511) - 194
- Magnezyum oksit (E530) - 195
- Magnezyum silikat (E553(a)(i)) - 195
- Magnezyum trisilikat (asbestsiz) (E553(a)(ii)) - 196
- Malik asit (E296) - 196
- Maltitol (E965(i)) - 198
- Maltitol şurubu (E965(ii)) - 199
- Mannitol (E421) - 200
- Metatartarik asit (E353) - 200
- Metil p-hidroksibenzoat (E218) - 201
- Metil selüloz (E461) - 202
- Mikrokristalin mum (E905) - 203
- Mikrokristalin selüloz (E460(i)) - 204
- Modifiye nişasta - 204
- Modifiye selüloz - 205
- Mononişasta fosfat (E1410) - 206
- Montan asit esterleri (E912) - 206
- Natamisin (E235) - 207
- Neohesperidin DC (E959) - 209
- Nişasta alüminyum oktenil süksinat (E1452) - 209
- Nişasta sodyum oktenil süksinat (E1450) - 210
- Nisin (E234) - 211
- Nitrat ve nitritler - 212
- Okside edilmiş nişasta (E1404) - 215
- Oksijen (E948) - 215
- Oksitlenmiş polietilen mumu (E914) - 216
- Oktil gallat (E311) - 216
- Pancar kökü kırmızısı, Betanin (E162) - 217
- Paprika ekstraktı, Kapsantin, Kapsorubin (E160(c)) - 218
- Patent Blue V (E131) - 218
- Pektin (E440(i)) - 219
- Polidekstroz (E1200) - 220
- Polietilenglikol 6000 (-) - 220
- Poliğliserol polirisinolat (E476) - 221
- Polioksietilen (40) stearat (E431) - 222
- Polioksietilen sorbitan monolaurat (polisorbat 20) (E432) - 223
- Polioksietilen sorbitan monooleat (polisorbat 80) (E433) - 224
- Polioksietilen sorbitan monopalmitat (polisorbat 40) (E434) - 225

- Polioksietilen sorbitan monostearat (polisorbat 60) (E435) - 226
 Polioksietilen sorbitan tristearat (polisorbat 65) (E436) - 227
 Polivinil polipirolidon (E1202) - 228
 Polivinilpirolidon (E1201) - 228
 Ponso (ponceau) 4R, Koşineal Red A (E124) - 229
 Potasyum adipat (E357) - 230
 Potasyum aljinat (E402) - 230
 Potasyum alüminyum silikat (E555) - 231
 Potasyum asetat (E261) - 231
 Potasyum ferrosiyaniür (E536) - 232
 Potasyum glukonat (E577) - 233
 Potasyum hidrojen karbonat (E501(ii)) - 233
 Potasyum hidroksit (E525) - 234
 Potasyum karbonat (E501(i)) - 234
 Potasyum klorür (E508) - 235
 Potasyum laktat (E326) - 235
 Potasyum malat (E351) - 236
 Potasyum sülfat (E515(i)) - 236
 Propan (E944) - 237
 Propan 1,2-diol (propilen glikol) (E1520) - 237
 Propan-1,2-diol aljinat (E405) - 238
 Propil gallat (E310) - 239
 Propil p-hidroksibenzoat (E216) - 240
 Propiyonik asit ve tuzları - 242
 Pullulan (E1204) - 243
 Riboflavin (E101(i)) - 244
 Riboflavin-5'-fosfat (E101(ii)) - 244
 Sade karamel (E150(a)) - 245
 Sakkarin ve sodyum potasyum ve kalsiyum tuzları (E954) - 246
 Selüloz - 249
 Siklamik asit ve sodyum ve kalsiyum tuzları (E952) - 249
 Silikon dioksit (E551) - 250
 Sitrik asit ve tuzları - 251
 Sodyum adipat (E356) - 253
 Sodyum aljinat (E401) - 253
 Sodyum alüminyum fosfat, asidik (E541) - 254
 Sodyum alüminyum silikat (Sodyum alüminosilikat) (E554) - 254
 Sodyum asetat (E262(i)) - 255
 Sodyum askorbat (E301) - 256
 Sodyum eritorbat (E316) - 257
 Sodyum etil p-hidroksibenzoat (E215) - 258
 Sodyum ferrosiyaniür (E535) - 259
 Sodyum glukonat (E576) - 260
 Sodyum hidrojen asetat (Sodyum diasetat) (E262(ii)) - 260
 Sodyum hidrojen karbonat (Sodyum bikarbonat) (E500(ii)) - 261

- Sodyum hidrojen malat (E350(ii)) - 261
Sodyum hidroksit (E524) - 262
Sodyum karbonat (E500(i)) - 262
Sodyum laktat (E325) - 263
Sodyum malat (E350(i)) - 263
Sodyum metil p-hidroksibenzoat (E219) - 264
Sodyum propil p-hidroksibenzoat (E217) - 265
Sodyum seskui karbonat (E500(iii)) - 267
Sodyum stearyl-2-laktilat (E481) - 268
Sodyum sülfatlar - 269
Sodyum tetraborat (Boraks) (E285) - 269
Sorbik asit ve tuzları - 270
Sorbitan monolaurat (E493) - 271
Sorbitan monooleat (E494) - 272
Sorbitan monopalmitat (E495) - 273
Sorbitan monostearat (E491) - 274
Sorbitan tristearat (E492) - 274
Sorbitol (E420(i)) - 275
Sorbitol şurubu (E420(ii)) - 277
Soya fasulyesi hemiselülozu (E426) - 277
Stearyl tartarat (E483) - 278
Sukraloz (E955) - 279
Sukrogliseridler (E474) - 280
Sukroz asetat izobütirat (E444) - 280
Sunset yellow FCF, Orange yellow S (E110) - 281
Süksinik asit (E363) - 282
Sülfürik asit (E513) - 283
Şellak (E904) - 283
Talk (asbestsiz) (E553(b)) - 284
Tara gam (E417) - 285
Tartarik asit ve tuzları - 285
Tartrazin (E102) - 287
Taumatin (E957) - 288
Titanyum dioksit (E171) - 289
Tokoferolce zengin ekstrakt (E306) - 289
Toz selüloz (E460(ii)) - 290
Tragacanth/Kitre gamı (E413) - 291
Triamonyum sitrat (E380) - 291
Trietil sitrat (E1505) - 292
Yağ asitleri (E570) - 292
Yağ asitlerinin magnezyum tuzları (E470(b)) - 293
Yağ asitlerinin mono ve digliseridleri ile reaksiyona girmiş, ısıl işleme okside edilmiş soya fasulyesi yağı (E479(b)) - 294
Yağ asitlerinin mono ve digliseridlerinin asetik asit esterleri (E472(a)) - 295
Yağ asitlerinin mono ve digliseridlerinin laktik asit esterleri (E472(b)) - 296

Yağ asitlerinin mono ve digliseritlerinin sitrik asit esterleri (E472(c)) - 297
Yağ asitlerinin mono ve digliseritleri (E471) - 298
Yağ asitlerinin mono ve digliseritlerinin karışık asetik ve tartarik asit esterleri (E472(f)) - 299
Yağ asitlerinin mono ve digliseritlerinin mono ve diasetil tartarik asit esterleri (E472(e)) - 300
Yağ asitlerinin mono ve digliseritlerinin tartarik asit esterleri (E472(d)) - 301
Yağ asitlerinin poligliserol esterleri (E475) - 302
Yağ asitlerinin propan-1,2-diol esterleri (E477) - 303
Yağ asitlerinin sodyum, potasyum ve kalsiyum tuzları (E470(a)) - 304
Yağ asitlerinin sukroz esterleri (E473) - 305

ÖZET TABLOLAR - 306

Tablolara ilgili önemli açıklama - 306
Gıda katkı maddeleri ("E" numarasına göre dizilmiş) - 315
Gıda katkı maddeleri (Alfabetik olarak dizilmiş) - 335
Gıda katkı maddeleri (İngilizcedeki karşılıklarına göre dizilmiş) - 355
Hayvansal kaynaklı olabilen katkı maddeleri - 375
Alerjiye yol açma ihtimali olan katkı maddeleri - 380
Böbrek hastalarının kaçınması önerilen katkı maddeleri - 388
İdrar yolları taşıyan hastaların kaçınması önerilen katkı maddeleri - 394
Gut hastalarının kaçınması önerilen katkı maddeleri - 400
Hiperaktif kişilerin kaçınması önerilen katkı maddeleri - 402
Migren veya baş ağrısı olanların kaçınması önerilen katkı maddeleri - 405
Kron (Crohn) hastalarının kaçınması önerilen katkı maddeleri - 408
Ülseratif kolitli hastaların kaçınması önerilen katkı maddeleri - 410
Spastik kolonlu hastaların kaçınması önerilen katkı maddeleri - 412
Yeni doğan ve bebeklik dönemlerinde sorun olabilen katkı maddeleri - 414
Zararlı olmadıkları halde bazı özel durumlarda zararlı hale gelebilen katkı maddeleri - 416
Mini sözlük - 418
Kaynaklar - 429
Dizin - 478